

Vereniging Agrarisch Landschap Achterhoek

JAARBERICHT 2023

INHOUD

WIE IS VALA?

PAGINA 3

CIJFERS EN ACTIVITEITEN VAN 2023

PAGINA 4

AGRARISCH NATUUR- EN LANDSCHAPSBEHEER

PAGINA 6

PROJECTEN

PAGINA 9

KENNIS

PAGINA 12

RESULTATEN ANLb 2023

PAGINA 14

VOORUITBLIK NAAR 2024

PAGINA 18

[www.linkedin.com/company/
vereniging-agrarisch-landschap-achterhoek-vala](https://www.linkedin.com/company/vereniging-agrarisch-landschap-achterhoek-vala)

[@vala.achterhoek](https://www.facebook.com/vala.achterhoek)

COLOFON

Uitgave van Vereniging Agrarisch Landschap
Achterhoek, maart 2024

E-mail
info@de-vala.nl

Website
www.de-vala.nl

Telefoon
0575 – 20 02 95

Tekst
VALA: Paul ter Haar, Dick Looman, Yvette
Ruesen, IJsbrand Snoeij, Anne Stortelder

Eindredactie
Rina Scharpert Communicatie & Organisatie

Foto's
Voorzijde: Jan Stronks
Pagina 2: Rob Geerts
Pagina 5: Daan Winkelhorst
Pagina 6: Paul ter Haar
Pagina 7: Anouk Hemmink
Pagina 8: Inger Wilms, Evie Koolenbrander
Pagina 10: Daan Winkelhorst
Pagina 18: Dick Looman
Pagina 19: John ter Heegde

Vormgeving
Evelien Nijenhuis

WIE IS VALA?

VALA ondersteunt boeren en particulieren bij het agrarisch natuur- en landschapsbeheer in de Achterhoek. De coöperatieve vereniging heeft bijna 1.000 leden en wil flora en fauna in het karakteristieke landschap van de Achterhoek voor de toekomst behouden.

VALA begon in 2016 aan haar eerste periode van Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer (ANLb). In 2023 is een nieuwe periode van zes jaar begonnen. Samen met de leden en de ANV's in de Achterhoek realiseren we de uitvoering en verbetering van het ANLb. VALA is samen met 39 andere collectieven in Nederland aangesloten bij BoerenNatuur.

Drie sporen

Het karakteristieke Achterhoekse landschap

willen we voor de toekomst behouden en versterken, met de biodiversiteit die daarbij hoort. Om dit te realiseren voeren we het ANLb uit en geven we invulling aan zeer uiteenlopende projecten. Ook verzorgen we kennisbijeenkomsten voor alle geïnteresseerden, zodat iedereen zijn steentje kan bijdragen aan de verbetering van de biodiversiteit op het boerenland.

Nieuwe missie en visie

In 2023 herschreef VALA haar missie en visie:

Missie

VALA staat voor het verbeteren van biodiversiteit, bodem, water en lucht en het behoud van het Achterhoekse cultuurlandschap op basis van een toekomstbestendig economisch model voor het agrarisch gebied.

Visie

VALA is een professionele organisatie die zich onderscheidt door kennis van de inhoud en de regio. VALA is dé organisatie die vorm en inhoud geeft aan natuurinclusieve landbouw in de Achterhoek. Dit doen we samen met agrariërs, bewoners, gebruikers van het agrarisch gebied, gebiedspartijen en overheden.

CIJFERS EN ACTIVITEITEN VAN 2023

Bestuur

- » In 2023 waren er geen veranderingen in het bestuur. **Het VALA-bestuur bestaat uit acht leden.**
- » Het **dagelijks bestuur** kwam twintig keer bijeen en het **algemeen bestuur** vergaderde tien keer.
- » VALA heeft **984 leden** in 2023, waarvan 76 % boeren en landgoedeigenaren en 24 % particulieren.

Werkorganisatie

- » De werkorganisatie bestaat in 2023 uit:
 - 4 gebiedscoördinatoren
 - 1 veldcoördinator
 - 2 ecologen (inhuur)
 - 1 kantoormedewerker
 - 1 financieel medewerker
 - 1 dataspecialist
 - 1 projectleider ANLb
 - 3 overige projectleiders (inhuur)
 - 1 communicatieadviseur (inhuur)
 - 1 directeur

Schouw

- » De schouw is uitgevoerd met de leden van de schouwcommissie. **In 2023 zijn bij 97 deelnemers 1.007 elementen of percelen geschouwd.** Helaas is eind 2023 Bert Hesselink, een van de vaste schouwcommissieleden, overleden. Bert is zeven jaar mee geweest tijdens de schouw en wij zijn dankbaar voor zijn inzet, kritische blik en heldere mening.

Projecten

- » Eind 2023 startte het project **Experimenteerregio Achterhoek**. Europese, nationale en regionale opgaven voor natuur, water en klimaat vragen om sterke veranderkracht in de regio. Door nog meer samen te werken en te experimenteren, gericht op de transitie van de landbouw, kan de omvorming naar toekomstbestendige landbouw een boost worden gegeven.

Subsidie

- » Met de **goedkeuring op de gebiedsaanvraag** voor de regeling Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer heeft de VALA in oktober de subsidiebeschikking van de provincie Gelderland ontvangen voor 2.649 hectare met een bedrag van € 33.499.700,- voor de gehele periode 2023-2028.

Communicatie

- » De VALA heeft een jaarbericht 2022 opgesteld. Deze stond in het teken van het **tienjarig jubileum**.
- » Alle cursussen, workshops en excursies zijn in een **digitale brochure met het kennisaanbod** van 2023 weergegeven.
- » Met subsidie van de Provincie Gelderland voor aanvullende financiering, ontwikkelde VALA een **tiental infobladen** voor zowel onze ANLb-deelnemers als overige geïnteresseerden uit het landelijk gebied. De infobladen zijn voorzien van prachtige foto's en illustraties en gratis te downloaden via onze website.
- » Onze leden en externe relaties hebben afgelopen jaar **zes digitale nieuwsbrieven** ontvangen.
- » VALA maakte in 2023 een start met een **nieuwe website**. Deze gaat in de eerste helft van 2024 live.
- » VALA draagt sinds 2023 ook visueel uit dat zij is **aangesloten bij BoerenNatuur**.

VALA
is aangesloten bij
boerenatuur

NIEUW KANTOOR VOOR VALA IN HALLE

Half september verhuisde VALA met haar kantoor naar het buitengebied van Halle. Aan de Heurneweg 2 staat de tot een moderne kantoorruimte omgebouwde stal omgeven door akker- en graslanden. Het kantoor beschikt over twaalf volwaardige en goed toegeruste werkplekken voor de medewerkers van VALA. Voorheen zaten de gebiedscoördinatoren, projectleiding en ondersteuning met z'n allen in het te kleine kantoor van VAN Berkel en Slinge in Eibergen. De medewerkers kunnen nu gemakkelijker onderling kennis uitwisselen en er is snel overleg mogelijk nu ze regelmatig bij elkaar zitten. Doordat de kennis bij de medewerkers zo wordt vergroot, kan VALA de deelnemers aan het ANLb sneller van goed advies voorzien. Dat is voor zowel de deelnemers als VALA winst. De nieuwe locatie ligt centraal in de Achterhoek, er zijn twee vergaderruimtes en er is voldoende parkeerruimte. VALA kan er gemakkelijk gasten ontvangen. Ook dat geeft nieuwe mogelijkheden.

AGRARISCH NATUUR- EN LANDSCHAPS-BEHEER

Binnen de organisatie stond een groot deel van 2023 wederom in het teken van het goed doornemen en vastleggen van het ANLb voor de nieuwe beheerperiode 2023-2028. Een aantal politieke besluiten maakte dat er veel overleg is geweest met deelnemers. Denk hierbij aan de invoering van de bufferstroken, de invoering van de eco-regeling en het uitstellen van het indienen van de gecombineerde opgave. Telkens moesten de medewerkers zich verdiepen in de voorwaarden van deze besluiten en de effecten daarvan op het ANLb en de gevolgen voor deelnemers.

Samenstelling team

Om het groeiende aantal deelnemers bij aanvang van de nieuwe beheerperiode van zes jaar, goed te kunnen begeleiden, is besloten een vierde gebiedscoördinator aan te stellen. Tegelijkertijd besloot Karen Hinkamp om haar werk dichterbij huis te zoeken en vertrok helaas bij VALA. Dit maakt dat er in september twee nieuwe gebiedscoördinatoren gestart zijn: Susan Zweers en John ter Heegde. Susan neemt de zuid-Ach-

terhoek onder haar hoede en John draagt zorg voor het ANLb in de gemeente Berkelland.

Gebiedsindeling

Met de komst van een extra gebiedscoördinator is ook de werkvoorraad per coördinator goed onder de loep genomen. Met als resultaat een aantal wijzigingen in het werkgebied van de verschillende coördinatoren:

▪ Wilfried Berendsen, West

Gemeenten Bronckhorst, Lochem en Zutphen.

▪ Susan Zweers, Zuid

Gemeenten Doesburg, Doetinchem, Montferland en Oude IJsselstreek.

▪ Robert Boevink, Oost

Gemeenten Aalten, Oost Gelre en Winterswijk.

▪ John ter Heegde, Noord

Gemeente Berkelland.

vlnr: Wilfried Berendsen (West), Susan Zweers (Zuid), Robert Boevink (Oost) en John ter Heegde (Noord)

Kwaliteit

De komende jaren staan voor VALA in het teken van het verbeteren van het beheer; op welke manier kunnen we samen meer betekenen voor onze doelsoorten. Belangrijk hiervoor is dat de volgende elementen aanwezig zijn: voedsel, voortplantingslocaties en veiligheid. Dit is te bereiken door verschillende beheerpakketten naast elkaar te leggen (bijvoorbeeld een akkerrand naast een akker) zodat er een mozaïek ontstaat. Ook gefaseerd beheren (niet alles tegelijk doen) van botanische hooilanden of singels draagt hieraan bij. Een belangrijk deel van de beheervoorwaarden die in de beheerpakketten staan vermeld, hebben het bereiken van een mozaïek als doel.

Schouwen met BoerenNatuur

In het kader van 'leren in de praktijk' gingen aan het einde van de zomer twee medewerkers van de landelijke koepelorganisatie BoerenNatuur met de schouw mee. BoerenNatuur maakte eind 2023 een speciale schouwmodule voor onze ICT,

Schouwen van uitgevoerd beheer

waarmee de gegevens van de schouw direct gekoppeld worden aan het element. Om dit te ontwikkelen en de vragen uit de praktijk goed te vertalen in de nieuwe module is ervaring in het veld zinvol. Beide medewerkers ervoeren de dag als zeer waardevol en interessant.

PROJECTEN

Naast de uitvoering van het ANLb richt VALA zich ook op projecten die een bijdrage leveren aan het behouden en ontwikkelen van flora en fauna in het karakteristieke coulisselandschap in de Achterhoek. In 2023 ging er veel aandacht uit naar onderstaande projecten.

KPI-k gebiedspilot Achterhoek

Landelijk wordt gewerkt aan een KPI-k-systematiek om de ontwikkeling in kringlooplandbouw op het boerenbedrijf in beeld te brengen en boeren die voortgang boeken te belonen. KPI staat voor Kritische Prestatie Indicator, de k voor kringlooplandbouw. Het idee is dat er KPI's komen die zich richten op diverse duurzaamheidsdoelen, waarbij

de boer zelf bepaalt welke maatregelen hij op zijn bedrijf uitvoert om stappen te zetten naar die doelen.

Voor dit KPI-k project voerde VALA in 2023 met Wageningen Livestock Research en Vereniging Vruchtbare Kringloop Oost (VK-Oost) een gebiedspilot uit. Daarbij hebben we de landelijke concept KPI's vergeleken met de KPI's die we hanteren in ons Achterhoekse Markemodel en de scores van beide KPI-sets berekend met de gegevens van de 35 deelnemende Markemodel-boeren.

VALA richtte zich hierbij op biodiversiteitsdoelen: de KPI Biodivers areaal, KPI Groenblauwe dooradering (zoals landschapselementen en kruidenrijke akkerranden) en de KPI Gewasdiversiteit op melkveebedrijven. Het definitieve rapport inclusief de conclusies en aanbevelingen is binnenkort te downloaden op onze website.

Bespreking van KPI's met enkele Markemodel boeren

Regeling waardedaling landschap

In 2023 zijn de laatste projecten bij de provincie ingediend voor de regeling Waardedaling landschap. Hierbij leggen grondeigenaren een of meer landschapselementen aan op hun landbouwgrond en krijgen de aanleg en de waardedaling van hun grond grotendeels vergoed door provincie Gelderland. Daarna biedt het ANLb een vergoeding voor het beheer.

In 2021 deden zeven deelnemers mee. Deze projecten zijn inmiddels allemaal uitgevoerd en financieel afgerond. In 2022 is een aanvraag gedaan voor 25 deelnemers. Uiteindelijk vielen er twee projecten af. De landschapselementen in deze plannen zijn voor een deel al aangelegd, maar ook deze winter vinden nog veel inrichtingsmaatregelen plaats. De laatste aanvraag is voor de zomer van 2023 ingediend bij de provincie met veertien deelnemers. Het wachten is op de taxaties, zodat of deze winter of eind 2024 de laatste inrichtingsmaatregelen uitgevoerd kunnen worden.

	2021	2022	2023
Aantal deelnemers	7	23	14
Poel met natuurvriendelijke oever	0,38	1,86	0,94
Struweelrand	4,49	3,98	1,24
Struweelhaag	5,55	1,63	0,89
(Hakhout)bos	4,60	6,57	2,74
Houtwal	0,26	3,79	1,54
Totaal	15,28 ha	17,83 ha	7,35 ha

Een vervolg van deze regeling hangt af van de landelijke politieke ontwikkelingen en de financiering vanuit het rijk. Zowel de provincie als de Gelderse collectieven zijn enthousiast en zien de kansen van deze regeling.

In de gemeenten Berkelland en Oost Gelre loopt inmiddels het project Groenblauwe dooradering, waarbij het nog wel mogelijk is om de waardedaling van de grond na inrichting betaald te krijgen. Hierbij is ook de beheervergoeding voor de nieuwe elementen tot 2040 gegarandeerd.

Van intensief naar extensief naar natuurinclusief

Aansluitend op de transitie van melkveehouderij naar vleesveehouderij wil de familie Winkelhorst uit Lintelo bij Aalten hun agrarische bedrijf ook natuurinclusiever maken. Daarvoor maakten ze samen met VALA een bedrijfsnatuurplan. In dit artikel leest u meer over hun beweegredenen.

<https://de-vala.nl/actueel/van-intensief-naar-extensief-naar-natuurinclusief/>

Pilot GLB Het Markemodel

De GLB-pilot Het Markemodel is een initiatief van Vruchtbare Kringloop Oost en VALA. Rondom Winterswijk en de gemeente Bronckhorst gingen 35 melkveehouders aan de slag met maatregelen op het gebied van land, water en lucht.

In een opbouwende dialoog stelden Markemodel-boeren (Boerenraad) en de Markeraadpartijen (Provincie Gelderland, Waterschap Rijn en IJssel, Rabobank en FrieslandCampina) maatschappelijke doelen vast voor een Regionaal Omgevingsplan. De boeren worden beloond voor uit te voeren maatregelen uit hun Bedrijfsontwikkelingsplan, die bijdragen aan het halen van doelen onder andere op het gebied van vermindering van CO2-uitstoot, het verlagen van het stikstofbodemoverschot of het vergroten van het percentage biodivers areaal.

Kern van het Markemodel is de visie dat doelen bereikbaar zijn juist als je met elkaar het gesprek aangaat en je het aan iedere ondernemer laat hoe deze doelen te bereiken.

In 2023 gingen boeren aan de slag met maatregelen op hun bedrijven om doelen voor dat jaar te behalen. 2023 was een jaar om te leren van elkaar als ondernemer. Iedere melkveehouder onderneemt op een bedrijfseigen manier, maar door kennis en ervaringen uit te wisselen met

elkaar, leer je ook hoe het anders kan. Daarnaast ontstaat ook, door alle doelen bij elkaar op te tellen, een potentie om voor het gebied maatschappelijke doelen te halen.

Uit enquêtes bleek dat boeren en Markeraadspartijen vertrouwen hebben in doelsturing en de dialoog die nodig is om samen de verduurzaming van de melkveehouderij verder vorm te geven. Boeren voelen zich door het Markemodel gewaardeerd.

Begin december bezocht gedeputeerde Harold Zoet de Achterhoek om kennis te maken met Het Markemodel in de praktijk.

KENNIS

Een van de drie sporen in het werk van VALA is kennis. Dat gaat zowel om het cursus-aanbod voor leden als het investeren in kennis van bestuur en werkorganisatie.

Cursusaanbod voor leden

Al onze leden konden in dit jaar weer kiezen uit een uitgebreid aanbod aan gratis cursussen, lezingen en bijeenkomsten:

- 1 cursus Poelbeheer voor fauna
- 3 cursussen Ontwikkeling en beheer van kruidrijk grasland
- 1 fotolezing over de steenuil
- 2 cursussen Vergroten biodiversiteit in de boomgaard
- 2 cursussen Kruidrijk akkerbeheer
- 1 cursus Hakhoutbeheer

De Achterhoek kent de hoogste dichtheid steenuilen van Nederland. Daarom kreeg deze soort in 2023 wat extra aandacht. Zo hebben

we de cursus Vergroten biodiversiteit in de boomgaard dit jaar twee keer aangeboden en nodigden we Ronald van Harxen van Steenuilen Overleg Nederland (STONE) uit voor een openbare lezing na de algemene ledenvergadering. Via filmpjes en anekdotes nam hij alle aanwezigen mee in het broedseizoen, de menukaart en de ideale nestkast voor de steenuil.

Praktische infobladen

Met dank aan Provincie Gelderland voor aanvullende financiering, ontwikkelde VALA infobladen met antwoorden op praktische vragen als: hoe leg ik een goede poel aan en hoe beheer ik die? Hoe start ik met kruidrijk grasland? Waar plaats ik een nestkast voor de torenvalk?

Een overzicht van alle onderwerpen:

Landschapselementen

- Poel
- Hakhout
- Struweelrand
- Vergroten biodiversiteit in de boomgaard

Akkerbeheer

- Kruidrijke akker
- Kruidrijke akkerrand
- Samenstelling akkerfaunamengsels

Graslandbeheer

- Ontwikkeling kruidrijk grasland op zandgronden
- Diervriendelijk maaien

Overig

- Nestkast voor de torenvalk
- Regeling Waardedaling landschap

De infobladen zijn gratis te downloaden op onze website.

met dank aan: [provincie Gelderland](https://www.provincie-gelderland.nl)

Investeren in de eigen organisatie

Als agrarisch collectief ligt onze expertise bij het verbeteren van de biodiversiteit op het boerenland. De landbouwtransitie en gebiedsprocessen hebben uiteraard een bredere doelstelling. Vanuit die achtergrond willen we onze kennis van de landbouw vergroten. In juni 2023 startte VALA met een cursus Wijzer met de KringloopWijzer. Gerjan Hilhorst heeft op Agro-innovatiecentrum De Marke toelichting gegeven op de agrarische kentallen en de toepasbaarheid van de Kringloopwijzer.

Daarnaast zijn we gestart met het organiseren van een driedaagse cursus Bodembeheer en

een kosten-batenanalyse van de belangrijkste ANLb-pakketten. Het gaat daarbij om een analyse van de opbrengstderving of juist kostenbesparingen bij het beheer. Zinnvolle inzichten voor ons én onze ANLb-deelnemers!

Ook op het gebied van ANLb bleven we leren, met name via de kennisbijeenkomsten die onze koepel BoerenNatuur organiseert.

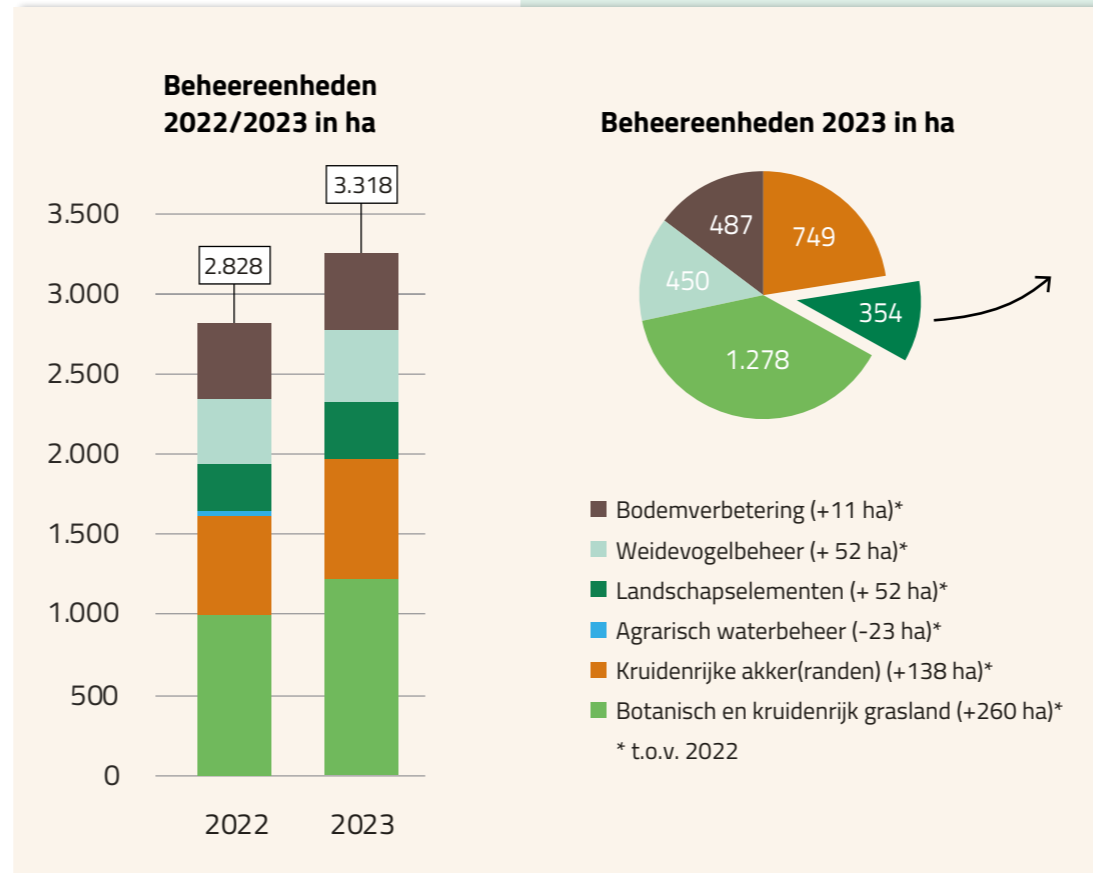
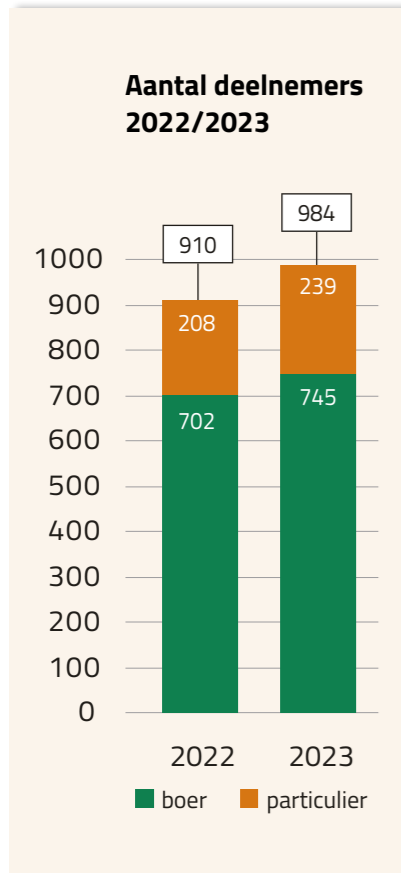
De highlights van 2023:

- Deelname landelijke BoerenNatuurdag: jaarlijks in maart vaste prik voor ons team. Een dag vol interessante workshops en ervaringen uitwisselen met andere collectieven.
- Bijwonen online info-uurtjes: soms over de ontwikkelingen in het ANLb, maar ook met experts die kennis delen over de patrijs of insecten op het boerenland.
- Aanwezigheid veldbijeenkomst Meerjarige maatregelen in akkerbeheer: onze gebiedscoördinatoren kwamen vol inspiratie terug!

RESULTATEN ANLb 2023

AGRARISCH NATUUR-EN LANDSCHAPSBEHEER IN DE ACHTERHOEK

In 2023 hebben 984 boeren en particulieren zich ingezet voor meer biodiversiteit via de regeling ANLb. Samen voeren zij dit beheer uit in de Achterhoek.

Ons landschap in getallen

42 KILOMETER STRUWEELHAGEN (+18 KM)*

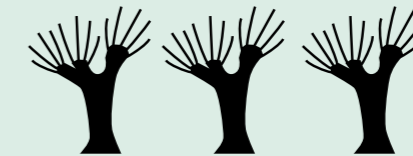
1.419 HOUTWALLEN EN HOUTSINGELS (+375 STUKS)*

175 NATUURVRIENDELIJKE OEVERS (+127 STUKS)*

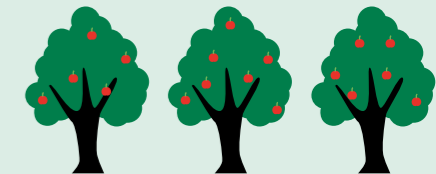
396 BOSJES (+83 STUKS)*

15.560 KNOTBOMEN (+3.617 STUKS)*

382 POELEN (+4 STUKS)*

213 HOOGSTAMBOOMGAARDEN (+14 STUKS)*

79 KILOMETER STRUWEELRANDEN, BIJ 3M BREEDTE (+18 KM)*

52 KILOMETER KNIP- EN SCHEERHAGEN (+5 KM)*

* t.o.v. 2022

STEENUILEN

Veel vrijwilligers tellen al jaren steenuilen in de Achterhoek. Per 2023 ondersteunt VALA deze vrijwilligers financieel.

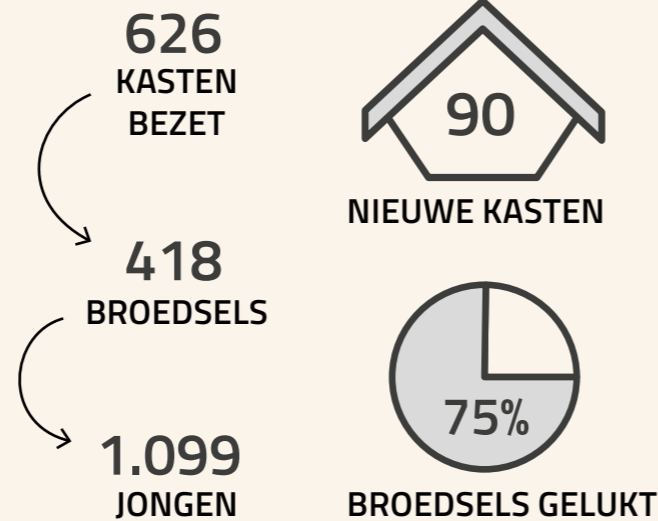

De cijfers over 2023 voor de westelijke Achterhoek (Doetinchem, Zeddam, Azewijn, Silvolde, Dinxperlo, De Heurne, Sinderen, Gaanderen, Halle, Zelhem, Keijenborg, Hengelo, Zutphen en Lochem):

- In totaal waren er **626 kasten bezet**. Dit leidde tot **418 broedsels met 1.099 jongen**, dat is **2,6 jong per broedsel**.
- **Bijna 75% van de broedsels is gelukt!** Dat wil zeggen één of meerdere jongen zijn vliegvlug geworden.
- In totaal zijn er **90 nieuwe kasten** geplaatst.

Een belangrijk deel hiervan bestond uit het vervangen van oude kasten, maar er zijn ook nieuwe kasten op nieuwe locaties geplaatst.

Komende jaren blijven we gegevens volgen en kijken we of er aanvullende beheermaatregelen nodig zijn.

PATRIJZEN

Het aantal waargenomen territoria van patrijzen daalde gemiddeld licht ten opzichte van 2022. Het koude weer in de eerste twee telperiodes zorgde ervoor dat de geluidstellingen niet in de ideale omstandigheden uitgevoerd konden worden. Dit leidde mogelijk tot lagere aantallen territoria. Helaas zijn er in sommige gebieden onvoldoende tellers, waardoor daar geen telgegevens beschikbaar zijn.

FOCUSGEBIED PATRIJZEN	OPPERVLAKTE (HA)	AANTAL TERRITORIA
BARLO	1.716	19 (+10)*
HENGELO-VELSWIJK	1.521	30 (-6)*
LEESTENSCHЕ BROEK	455	- (-4)*
MEDDO-ZWOLLE	776	- (GELIJK)*
MONTFERLAND	2.852	25 (-10)*
N18	1.651	7 (-6)*
NEEDE NOORD	730	4 (+1)*
NETTELHORST	744	- (-1)*
SINDEREN E.O.	2.784	15 (+5)*
STEENDEREN	2.164	7 (-2)*
WEHL	975	8 (+2)*

* aantal territoria erbij of eraf t.o.v. 2022

WEIDEVOGELS

Helaas verbetert het resultaat van het weidevogelbeheer nog weinig. Aan de inzet van de vrijwilligers ligt dit zeker niet. Ook waren meer boeren bereid om meer maatregelen zoals plasdras, grasland met rustperiode en kruidenrijk grasland te nemen. De aantallen in de weidevogelgebieden van Noordijkerveld, Beltrumse Veld en Hagdijk blijven redelijk constant laag, mede door predatie.

Naast deze drie aangewezen weidevogelgebieden lijken de omstandigheden voor weidevogels elders in de Achterhoek positief. Onder meer tussen Gendringen en Dinxperlo en in de uiterwaarden bij Rha zijn redelijke hoeveelheden weidevogels gezien en geteld. Dit blijven we komende jaren zeker volgen. Ook komend jaar blijven wij ons voor de volle 100 procent inzetten en hopen op betere resultaten in het komende weidevogelseizoen.

De kracht van VALA is de samenwerking met agrarische natuurverenigingen!

VOORUITBLIK NAAR 2024

Zoals gebruikelijk doe ik een poging vooruit te blikken op het komende jaar, een jaar waarin we onze hoofdtaak, het uitvoeren van het Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer, kunnen uitvoeren zonder dat er budgettaire een groot vraagteken is. Voor de komende jaren hebben we een budget dat voldoende lijkt te zijn voor de ambities voor ons werkgebied. Mede dankzij de provincie Gelderland die ons budget voor de komende jaren (deels uit eigen middelen) gegarandeerd heeft.

Gezien de debatten in de verkiezingstijd lijkt het erop dat een groot aantal partijen denkt dat we met een paar honderd miljoen euro voor agrarisch natuurbeheer de hele transitie van de Nederlandse landbouw vorm kunnen geven. Dat dit bedrag alleen al nodig is voor het onderhouden van de huidige hoeveelheid landschapselementen en pakketten die er nu zijn, wordt niet altijd goed begrepen. Er zullen dus nog wel een aantal werkbezoeken van medewerkers van Provincie, Waterschap en Ministerie LNV volgen op de bezoeken die we al gehad hebben.

Om ons landschap levendig en economisch rendabel te houden, zijn we al een aantal jaren bezig met Het Markemodel, een dialoogmodel tussen boeren en partijen die diensten van deze boeren verlangen. Inzet is extra diensten op gebied van lucht, bodem, water en landschap te belonen

met geld, kennis, kunde en begrip. VALA gaat hier verder mee en doet dit samen met de partijen in de Achterhoek waarmee we een samenwerking aangaan: VK-Oost, Stichting Biomassa en De Innovatie Coöperatie. 8RHK ambassadeurs juicht deze krachtenbundeling van harte toe.

Dat er een verandering aan zit te komen is volgens mij duidelijk. Dat een grote bank besluit om de voorzitter van onze koepelorganisatie BoerenNatuur te vragen als directeur AgriFood is een teken aan de wand.

Ik eindig net als alle jaren met de hoop uit te spreken dat er rust en duidelijkheid komt voor het Achterhoekse landschap, maar nog veel belangrijker in andere delen van de wereld waar het onderhouden van een levendig landschap ergens onderaan de lijst van prioriteiten staat.

*Goodgoan,
Dick Looman*

